

УДК 159.9+004.738.5

[https://doi.org/10.32689/2617-2224-2020-3\(23\)-210-222](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2020-3(23)-210-222)

Панченко Олег Анатолійович,
доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України, президент ГО “Всеукраїнська професійна психіатрична ліга” (м. Київ), директор ДЗ “Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України”, 85110, м. Костянтинівка, вул. О. Невського, 14, тел. (06272) 2-55-17, e-mail: oap@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-9673-6685>

Панченко Олег Анатольевич,
доктор медицинских наук, профессор, заслуженный врач Украины, президент ОО “Всеукраинская профессиональная психиатрическая лига” (г. Киев), директор ГУ “Научно-практический медицинский реабилитационно-диагностический центр МЗ Украины”, 85110, г. Константиновка, ул. А. Невского, 14, тел. (06272) 2-55-17, e-mail: oap@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-9673-6685>

Panchenko Oleg Anatoliyovych,
Doctor of Medical Sciences, Professor, Honored Doctor of Ukraine, President of the All-Ukrainian Professional Psychiatric League (Kyiv), Director of the State Institution “Scientific and Practical Medical Rehabilitation and Diagnostic Center of the Ministry of Health of Ukraine”, 85110, Kostiantynivka, Al. Nevskogo Str., 14, tel. (06272) 2-55-17, Email: oap@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-9673-6685>

Кабанцева Анастасія Валеріївна,
кандидат психологічних наук, доцент ка-

федри психіатрії, психотерапії, наркології і медичної психології Донецького національного медичного університету МОЗ України, вчений секретар, практичний психолог ДЗ “Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України”, 85110, м. Костянтинівка, вул. О. Невського, 14, тел. (06272) 2-55-17, e-mail: avk111-111@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-7678-6052>

Кабанцева Анастасия Валерьевна,

кандидат психологических наук, доцент кафедры психиатрии, психотерапии, наркологии и медицинской психологии Донецкого национального медицинского университета МЗ Украины, ученый секретарь, практический психолог ГУ “Научно-практический медицинский реабилитационно-диагностический центр МЗ Украины”, 85110, г. Константиновка, ул. А. Невского, 14, тел. (06272) 2-55-17, e-mail: avk111-111@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-7678-6052>

Kabantseva Anastasiia Valeriyivna,

Ph.D. of psychology, Associate Professor, Department of Psychiatry, Psychotherapy, Narcology and Medical Psychology, Donetsk National Medical University of Ministry of Health Protection of Ukraine, Scientific Secretary, practical psychologist State institution “Scientific and Practical Medical Rehabilitation and Diagnostic Center of the Ministry of Health of Ukraine”, 85110, Kostiantynivka, Al. Nevskogo Str., 14, tel. (06272) 2-55-17, Email: avk111-111@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-7678-6052>

Сердюк Ирина Анатоліївна,

молодший науковий співробітник, біофізик ДЗ “Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України”, 85110, м. Костянтинівка, вул. О. Невського, 14, тел. (06272) 2-55-17, e-mail: irina-serduk@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-9840-7340>

Сердюк Ирина Анатольевна,

младший научный сотрудник, биофизик ГУ “Научно-практический медицинский реабилитационно-диагностический центр МЗ Украины”, 85110, г. Константиновка, ул. А. Невского, 14, тел. (06272) 2-55-17, e-mail: irina-serduk@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-9840-7340>

Serdyuk Irina Anatolievna,

Junior Researcher, Biophysicist, State institution “Scientific and Practical Medical Rehabilitation and Diagnostic Center of the Ministry of Health of Ukraine”, 85110, Ukraine, Kostiantynivka, Al. Nevskogo Str., 14, (06272) 2-55-17, Email: irina-serduk@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0001-9840-7340>

ПОТРЕБА ОСОБИСТОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ

Анотація. Поняття “потреба” в сучасних умовах стало тим безперечно престижним, позитивним, необхідним, що створює умови для вдосконален-

ня та розвитку людини. У процесі життєдіяльності відбулася істотна трансформація інформаційного суспільства, демінімізувалась структура бажань і потягів, які включають в себе значно ширший діапазон потреб сучасної людини, тому виникла нагальна потреба удосконалення концепції відносно запиту сьогодення. Представлено модернізовану піраміду людських потреб А. Маслоу, відповідно до якої сім основних рівнів потреб утворюють ієрархічну структуру, яка як домінанта визначає поведінку людини.

Зазначено, що потреба бути в безпеці одна з основних і належить до рівня життєво важливих. Потреба у різних видах і формах безпеки існує на всіх етапах розвитку людства, однак саме в умовах турбулентного розвитку інформаційних технологій та постійного інформаційно-психологічного впливу на особистість, суспільство і державу, потреба в інформаційній безпеці набуває статус національної ідеї.

Беручи до уваги темп сучасного життя і техногенного розвитку, життєві потреби сучасної людини суттєво змінилися і розширилися, зріс попит на безпечну життєдіяльність та інформаційно-психологічний комфорт задля особистісної реалізації в умовах турбулентного розвитку, інформаційного навалу та несистемного суспільного хаосу. Сформульовано визначення поняття інформаційна безпека — це стан інформаційного середовища, який забезпечує задоволення інформаційних потреб суб'єктів інформаційних відносин, безпеку інформації та захист самих суб'єктів від негативного інформаційного впливу.

Визначальним у задоволенні інформаційних потреб особистості є отримання достовірної, всеоб'ємної, порівняльної інформації, що може стати підґрунтям єдиного вірного рішення. Отже, збереження інформаційної безпеки людини, її психологічного здоров'я, пошук ефективних методів вирішення означеної проблеми є важливим і актуальним питанням державної інформаційної політики.

Ключові слова: потреба, безпека, інформаційна безпека особистості, турбулентність, самоактуалізація.

ПОТРЕБНОСТЬ ЛИЧНОСТИ В ИНФОРМАЦИОННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Аннотация. Понятие “потребность” в современных условиях стало бесспорно престижным, положительным, необходимым, создавая условия для совершенствования и развития человека. В процессе жизнедеятельности произошла существенная трансформация информационного общества, деминимизировалась структура желаний и влечений, которая включают в себя более широкий диапазон потребностей современного человека, поэтому возникла насущная необходимость совершенствования данной концепции. Представлена модернизированная пирамида человеческих потребностей А. Маслоу, согласно которой семь основных уровней потребностей образуют иерархическую структуру, которая как доминанта определяет поведение человека.

Указано, что потребность быть в безопасности одна из основных и относится к уровню жизненно важных. Потребность в различных видах и формах безопасности существует на всех этапах развития человечества, однако именно в условиях турбулентного развития информационных технологий и постоянного информационно-психологического воздействия на личность, общество и государство, потребность в информационной безопасности приобретает статус национальной идеи.

Учитывая темп современной жизни и техногенного развития, жизненные потребности современного человека существенно изменились и расширились, вырос спрос на безопасную жизнедеятельность и информационно-психологический комфорт для личностной реализации в условиях турбулентного развития, информационного нашествия и несистемного общественного хаоса. Сформулировано определение понятия информационная безопасность — это состояние информационной среды, которое обеспечивает удовлетворение информационных потребностей субъектов информационных отношений, безопасность информации и защиту самих субъектов от негативного информационного воздействия.

Определяющим в удовлетворении информационных потребностей личности является получение достоверной, всеобъемлющей, сравнительной информации, которая может стать основой единого верного решения. Следовательно, сохранение информационной безопасности человека, его психологического здоровья, поиск эффективных методов решения данной проблемы является важным и актуальным вопросом государственной информационной политики.

Ключевые слова: потребность, безопасность, информационная безопасность личности, турбулентность, самоактуализация.

THE NEED OF PERSONALITY IN INFORMATION SECURITY

Abstract. The concept of 'need' in modern conditions has become unquestionably prestigious, positive, necessary, which creates conditions for human improvement and development. In the process of life, there was a significant transformation of the information society, and the structure of desires and drives, which include a wider range of needs of modern man, was minimized. So, there is an urgent need to improve the concept of today's request. The article presents a modernized pyramid of human needs by A. Maslow, according to which seven main levels of needs form a hierarchical structure that determines human behaviour as a dominant.

It is indicated that the need to be safe is one of the main and relates to the level of vitality. The need for various types and forms of security exists at all stages of human development, but it is in the conditions of the rapid development of information technologies and constant information and psychological impact on the individual, society and the state that the need for information security acquires the status of a national idea.

Given the pace of modern life and technological development, the vital needs of modern man have changed significantly and expanded, the demand for safe life and information and psychological comfort for personal realization in the conditions of turbulent development, information invasion and non-systemic social chaos have increased. The following definition of the concept of information security is formulated as a state of the information environment, which provides the satisfaction of information needs of the subjects of information relations, information security and protection of the subjects from negative information influence.

Determinant in meeting the information needs of the individual is to obtain reliable, comprehensive, comparative information, which can be the basis for a single correct decision. Thus, the preservation of information security of man, his psychological health, the search for effective methods of solving this problem is an important and relevant issue of state information policy.

Keywords: need, security, information security of the individual, turbulence, self-actualization.

Постановка проблеми. Історичний досвід свідчить, про те, що з моменту зародження життя на нашій планеті, людина в процесі свого існування і розвитку завжди прагнула до різних потреб (бажань), в тому числі і у сфері безпеки. Поняття “потреба” в сучасних умовах стало тим безперечно престижним, позитивним, необхідним, що створює умови для вдосконалення та розвитку людини. Власно потреби формуються у процесі життєдіяльності при певному відчутті незадоволеності і вони є вельми різноманітними. Як казав Демокріт: “Людина не знає кордонів своїх потреб”. Вони можуть з часом змінюватися, одні йдуть, інші приходять. Що взагалі-то природно. Але найголовніше, вони повинні бути задоволені. У цьому полягає сутність потреб.

Аксіоматично слід визнати, що людське життя складається з потреб та їх задоволення. У цьому випадку, ми можемо говорити про відчуття

щастя. В іншому випадку — відбувається порушення психологічного комфорту, зниження соціального функціонування людини, розвиток психічних розладів та антидержавних проявів.

Вивчення потреб людини пов’язано з важливими проблемами сучасного суспільства. Людина — істота біосоціальна, і в її становленні та розвитку як соціальної істоти визначальними є соціальні фактори. Система соціальних потреб мобільно впливає на поведінкові реакції різних соціальних груп, посилюючи або послаблюючи їх активність. Еволюція у сфері потреб стала дієвим чинником змін в економічних відносинах, політиці, ідеології, чинником перегляду життєвих цінностей і прагнень. Ці обставини вимагають уважного вивчення динаміки потреб з метою прогнозування соціальних змін та управління ними.

Володіння інформацією є однією з основних потреб особистості, без

неї неможливе формування та існування індивідуальної свідомості, так як сучасна людина живе в епоху турбулентного розвитку інформаційних технологій та постійного інформаційно-психологічного впливу на особистість, суспільство і державу.

Акцентуація на інформаційно-психологічному аспекті безпеки особистості, суспільства і держави сьогодні не випадкова, у зв'язку з подіями, що відбуваються у світі (кризи, військові конфлікти, кібератаки, загрози гібридних війн), набуває особливого значення та безпосередньо стосується духовної сфери життєдіяльності людини. Вибрана тема покликана дослідити потреби особистості в інформаційній безпеці в умовах турбулентної сучасності.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою. До розгляду поняття “потреба” зверталися у своїх працях О. Єлагін [1], А. Маслоу [2], О. Хромченко [3], С. Рашидова [4], І. Мамонов [5], але разом з тим, потреба до сих пір є предметом досліджень і наукових дискусій філософів, політологів, соціологів, лікарів, психологів [6; 7], щодо її визначення. Інформаційну безпеку, проблеми захисту національного інформаційного простору досліджували у своїх роботах У. Ільницька [8], Ю. Лісовська [9], Ю. Муравська [10], А. Марущак [11] та ін. Інформаційну потребу людини розглядали такі науковці, як Л. Мрочко, О. Пирогов [12]. Збереження інформаційної безпеки людини, її психологічного здоров'я, пошук ефективних методів розв'язання даної проблеми є важливим і актуальним питанням державної інформаційної політики.

Формулювання цілей (мети) статті. Розкрити поняття потреби, інформаційної безпеки, дослідити потребу особистості в інформаційній безпеці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Обґрунтованим у науці є той факт, що людина, її спрямованість передусім визначаються її потребами. Останні визначають діяльність людини, її вчинки, пояснюють мотиви, інтереси і цінності. Сутність “потреби” в літературі трактується по-різному. З одного боку, потреба — це необхідність людини в чому-небудь, що відчувається у вигляді психологічного та фізичного дискомфорту. З іншого боку, потреба — це стан людини, що складається на основі суперечності між наявним і необхідним (або тим, що здається людині необхідне) і спонукає її до діяльності задля усунення даної розбіжності.

Потреби — це динамічна система, що знаходиться в розвитку та під час якої відбувається їх трансформація, перехід одних потреб в інші, їх зміна. Потреби людини виступають важливими мотивами для її повсякденної діяльності. Це пояснюється тим, що будь-яка потреба — це завжди суперечність між тим, що людина має, і тим, до чого вона прагне. Вони спонукають людину до прояву активності та пошуку шляхів їх задоволення, стають внутрішніми збудниками діяльності. Розрізняють потреби суспільства та особистості. Потреби людини так само різноманітні, як багатогранна її суспільна та індивідуальна діяльність, що, власне, є зображенням тих всіляких суспільних відносин, у яких вона перебуває. Разом із тим, на нашу думку, всі потре-

би людини, вочевидь перебувають у певній кореляції — координації та субординації. Одні потреби виступають базовими для людини, інші — надбазовими. Тобто існують першочергові основні потреби і ті вищі, що формуються на їх підґрунті за умовою повного задоволення. Індивідуальні потреби є не тільки елементом системи суспільних потреб, але є також системою, що складається з певних взаємопов'язаних елементів.

Існують різні типології людських потреб [3]. При наявності багатьох класифікацій потреб, усі вони зводяться до виділення природних (біологічних) і соціальних (культурних) потреб. Однак, найвідомішою з них є “піраміда потреб” американського психолога А. Маслоу, де він згрупував безліч людських потреб. У своїй роботі “Мотивація і особистість” (1954) Маслоу припустив, що всі потреби людини вроджені, і що вони організовані в ієрархічну систему пріоритету або домінування, що складається з п'яти рівнів. Ієрархічна піраміда А. Маслоу включає наступні рівні потреб:

1. Фізіологічні потреби (їжа, вода, сон тощо).

2. Потреба в безпеці (стабільність, порядок, залежність, захист, свобода від страху, тривоги і хаосу).

3. Потреба в любові і приналежності (сім'я, дружба, своє коло, референтна група).

4. Потреба в повазі та визнанні (я поважаю себе, шанують мене, я відомий і потрібний, я досягаю, престиж і репутація, статус, слава).

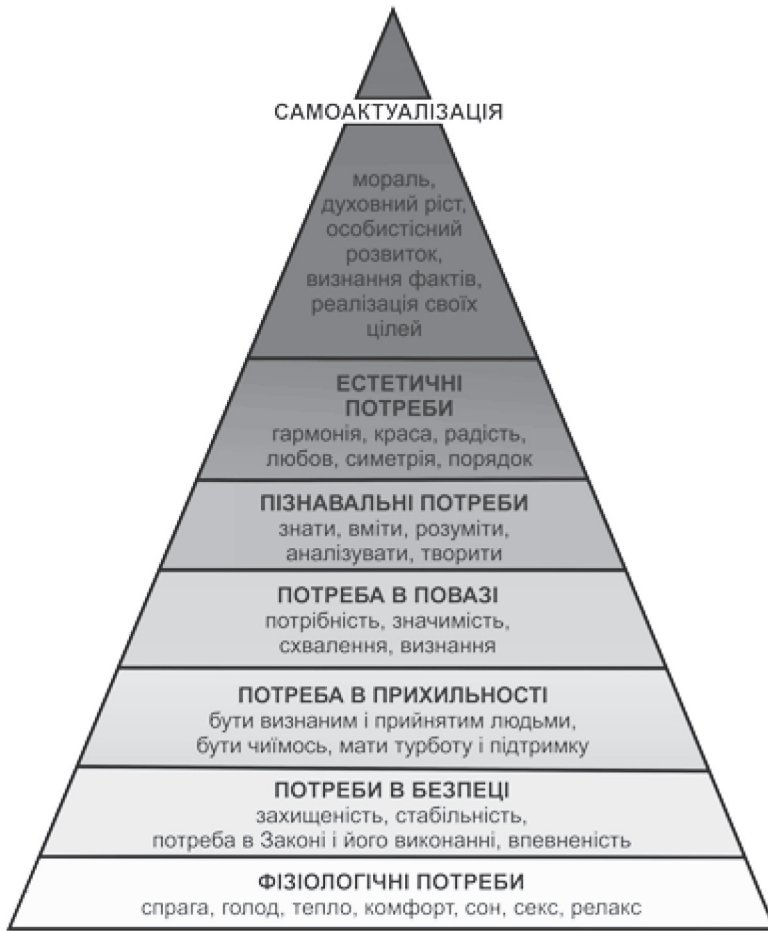
5. Потреба в самоактуалізації (розвиток здібностей, людина по-

винна займатися тим, до чого у неї є схильності та здатності).

Але за час, дві третини століття, відбулася суттєва трансформація інформаційного суспільства, демінімізувалась структура бажань і потягів, які включають в себе більш широкий діапазон потреб сучасної людини, тому виникла нагальна потреба удосконалення концепції відносно запиту сьогодення. Модернізована піраміда людських потреб вміщує 7 рівнів (див. рисунок):

1. Фізіологічні потреби (спрага, голод, тепло, комфорт, сон, секс, релакс) є вродженими та властиві всім людям. Їх задоволення необхідно для підтримки життя, виживання, тому їх нерідко називають біологічними потребами.

2. Потреба в безпеці (захищеність, стабільність, потреба в Законі і його виконанні, впевненість). Під потребою у безпеці мається на увазі фізична (охорона здоров'я, безпека на робочому місці), психологічна (психоемоційний комфорт), економічна (грошовий дохід, гарантованість робочого місця) та інформаційна (отримання і надання достовірної інформації, захист від фейків і вбросів інформаційних атак). Задоволення потреб у безпеці забезпечує впевненість у завтрашньому дні. Потреба у різних видах і формах безпеки існує на всіх етапах розвитку людства, однак саме в умовах турбулентності вона набуває статус національної (і навіть транснаціональної) ідеї. Для підтримки громадського порядку важливим виступає наявність потреби у Законі, його дотриманні. Тільки маючи мотив, у людини виникає потреба, а якщо існує потреба, то буде

Модернізована по О. Панченко піраміда людських потреб А. Маслоу

відбуватися пошук шляхів її вирішення.

3. Потреба в прихильності (бути визнаним і прийнятим людьми, бути чийось, мати турботу та підтримку). Ця потреба орієнтується на спілкування і емоційні зв'язки з іншими: дружбу, любов, приналежність до групи та прийняття нею. Бувши істотами соціальними, колективними, люди відчують бажання подібатися іншим і спілкуватися з ними.

4. Потреба у повазі (потрібність, значимість, схвалення, визнання). Відносяться потреби як у самопова-

зі, так і у повазі з боку інших, в тому числі потреби в престижі, авторитеті, владі. Самоповага зазвичай формується при досягненні поставленої мети, вона пов'язана з наявністю самостійності та незалежності. Потреба в повазі з боку інших людей орієнтує людину на завоювання та отримання суспільного визнання, репутації.

5. Пізнавальні потреби (знати, вміти, розуміти, аналізувати, творити). Розглядаються такі потреби як у пізнанні нового, у самопізнанні, потреби в орієнтації, пов'язані з інтелектуальним пізнанням світу, зі

спілкуванням, з осмисленням власного життя. Засобом задоволення пізнавальної потреби завжди є нове знання, нова інформація. При цьому отримання нового знання не гасить її, а, навпаки, підсилює. Пізнавальна потреба в розвинутій формі стає ненасиченою — чим більше людина дізнається, тим більше їй хочеться знати.

6. Естетичні потреби (гармонія, краса, радість, любов, симетрія, порядок) виражаються в зацікавленості людини в естетичних цінностях. Зовні потреби в естетичному задоволенні можуть проявлятися дуже схоже — в прагненні до порядку, симетрії, закінченості, структурованості, системності.

7. Мотивація для найбільшої реалізації особистісних можливостей — самоактуалізація (мораль, духовний ріст, особистісний розвиток, визнання фактів, реалізація своїх цілей). Під цією потребою мається на увазі бажання та прагнення людини до найповнішого виявлення, розвитку та втілення своїх особистісних можливостей, зростання. Потреби в самоактуалізації — це потреби зростання, яке може бути безмежним.

Відповідно до піраміди, сім основних рівнів потреб утворюють ієрархічну структуру, яка як домінанта визначає поведінку людини. Потреби вищих рівнів не мотивують людину, поки не задоволені, принаймні частково, потреби нижнього рівня. Зазвичай ці групи потреб визначають соціальну поведінку людей своїм інтегральним впливом, вносячи більший або менший внесок в мотиви людини залежно від умов його життя та індивідуальних особливос-

тей особистості. У певні періоди часу і в відповідних умовах одна з базових груп потреб може ставати провідною більшою мірою, ніж інші, визначаючи поведінку та діяльність людини. У зв'язку з цим вона може перебудовувати всю мотиваційну сферу особистості.

Як правило, у відносно стабільних соціальних умовах потреба в безпеці досить добре влаштованої людини, принаймні, в мінімальному ступені задоволена або суб'єктивно сприймається як задоволена. У таких випадках в якості активного чинника детермінації мотиваційної сфери людини, вона практично не фіксується і може проявлятися, наприклад, як перевага знайомих форм поведінки та життєвих ситуацій з цілком певними (досить чіткими) перспективами перед тими, в яких багато елементів невизначеності, прагнення до більш стабільних умов існування та ін.

Потреба в безпеці стає домінантною в умовах турбулентних явищ, які руйнують звичні стереотипи поведінки та сформований образ життя. Саме вона починає визначати мотивацію соціальної поведінки людини, перебудовуючи та змінюючи її, специфічним чином трансформуючи інші базові групи потреб, психічні особливості та характеристики особистості. Вона стає активним і переважним мобілізатором ресурсів організму людини в надзвичайних обставинах — соціальної дезорганізації, катастрофічних явищ природи, злочинних посягань та ін. Відсутність адекватних можливостей для задоволення цієї потреби викликає в особистості емоційно негативні, гостро пережиті психічні стани, на тлі

яких протікають практично всі психічні процеси людини.

Недостатньо якісне інформаційне забезпечення, обмеженість в інформації або низька якість інформації призводить до руйнівних змін психіки людей, які проявляються в підвищенні психічної напруженості та неадекватній соціальній поведінці, що є наслідком відсутності достатніх можливостей для соціального орієнтування людини в навколишній ситуації та розуміння напрямків її розвитку, тобто неможливість отримання соціально значущих даних у великому інформаційному потоці. Подібні речі значною мірою прослідковуються у ситуаціях умисного використання інформації для маніпулювання людьми, їх поведінкою. Почасти, інформаційна безпека полягає у отриманні в достатньому обсязі даних для орієнтації в соціумі, що виступає одним з необхідних умов для соціально-психологічної адаптації особистості, її пристосування до актуальних суспільних змін.

У загальному значенні безпека — це стан захищеності від чого завгодно та може застосовуватися як щодо особистості зокрема, так і суспільства та держави в цілому. Водночас, безпека як поняття, відрізняється в залежності від сфери застосування: політології, соціології економіки та ін. Розглядаючи безпеку у державному управлінні, то остання полягає не тільки у відсутності загроз, які суб'єктивно сприймаються окремими особами та групами, а й готовності особистості та державних структур до цих загроз, зокрема, інформаційних. До державних інформаційних загроз відносять комп'ютерну злочинність

та комп'ютерний тероризм, розголошення конфіденційної інформації, яка є власністю держави або спрямована на забезпечення потреб та національних інтересів суспільства і держави, спроби маніпулювати суспільною свідомістю, зокрема, шляхом поширення недостовірної, неповної або упередженої інформації, поширення засобами масової інформації культу насильства, жорстокості, порнографії. Серед ризиків інформаційної безпеки особистості може бути втручання в особисте життя, використання об'єктів інтелектуальної власності, обмеження доступу до інформації, протиправне використання соціальних засобів, які діють на підсвідомість, дезінформація, спотворення інформації.

Розглядаючи інформаційну безпеку як феномен державного управління, то вона становить:

1) стан захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави, при якому зводиться до мінімуму нанесення шкоди через неповність, несвоєчасність та неправдивість інформації; деструктивний її вплив; неправомірне використання та поширення персональних даних;

2) стан захищеності національного інформаційного простору, який забезпечує формування, використання і розвиток останнього в інтересах громадян, організацій, держави [13].

В свою чергу зміст поняття “інформаційна безпека” визначається наступними складовими: задоволення інформаційних потреб суб'єктів в інформаційному середовищі, безпека інформаційного контенту, захист суб'єктів інформаційних відносин від можливих загроз і атак.

Отже, *інформаційна безпека — це стан інформаційного середовища, який забезпечує задоволення інформаційних потреб суб'єктів інформаційних відносин, безпеку інформації та захист самих суб'єктів від негативного інформаційного впливу*. В даному визначенні суб'єктами інформаційних відносин можуть бути: держава, суспільство, організації, людина.

У контексті національної безпеки більш повним визначенням інформаційної безпеки можна вважати наступне: *“інформаційна безпека — це стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави, при якому зводиться до мінімуму завдання шкоди через неповноту, невчасність та невірогідність інформації, негативний інформаційний вплив, негативні наслідки функціонування інформаційних технологій, а також через несанкціоноване поширення інформації”*.

Захист інформації передбачає систему заходів, що спрямовані на недопущення несанкціонованого доступу до інформації, несанкціонованої її модифікації, втрати, знищення, порушення цілісності тощо. Захист інформації — гарантія безпеки, завдання держави. Розв'язання проблеми забезпечення інформаційної безпеки суспільства та особистості має мати комплексний системний характер і здійснюватися на різних рівнях (нормативному, інституційному, особистісному).

Висновки та перспективи подальших досліджень.

1. Враховуючи темп сучасного життя і техногенного розвитку життєві потреби сучасної людини сут-

тєво змінилися і розширилися, зріс попит на безпечну життєдіяльність та інформаційно-психологічний комфорт задля особистісної реалізації в умовах турбулентного розвитку, інформаційного навалу та несистемного суспільного хаосу.

2. Визначальним у задоволенні інформаційних потреб особистості є отримання достовірної, всеоб'ємної, порівняльної інформації, що може стати підґрунтям єдиного вірного рішення.

3. Функціонально інформаційна безпека, як і інші аспекти безпеки людини, спрямована на реалізацію прав і свобод, потреб, інтересів, прагнень особистості, підвищення якості життя, включаючи суб'єктивне відчуття захищеності, забезпечення можливостей особистісного розвитку і самореалізації.

4. В умовах турбулентності вирішення проблеми забезпечення інформаційної безпеки повинно мати комплексний системний характер та здійснюватися на різних рівнях (нормативному, інституційному, особистісному).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Елагин А. Г.* Потребность человека быть в безопасности. Пробелы в российском законодательстве. 2016. № 3. С. 11–13.
2. *Маслоу А. Г.* Мотивация и личность. 3-е. изд. Санкт-Петербург: Питер, 2008. 357 с.
3. *Хромченко А. Л.* К вопросу о разработке классификации потребностей в российской научной традиции // *Общественные науки и современность*. 2007. № 4. С. 144.

4. Рашидова С. С. Визначення феномену і поняття “потреба” // *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2015. № 5 (68). С. 106–121.
5. Мамонов І. Потреби та інтереси людини як основа публічного управління // *Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України*. 2012. Вип. 3. С. 212–220.
6. Панченко О. А. Інформаційна безпека держави як елемент соціальної культури // *Аспекти публічного упр.* 2020. № 1. Т. 8. С. 58–67.
7. Панченко О. А. Суспільний запит на інформаційну безпеку // *Публічне урядування*. 2020. № 2 (22). С. 141–149.
8. Гльницька У. Інформаційна безпека України: сучасні виклики, загрози та механізми протидії негативним інформаційно-психологічним впливам // *Політичні науки*. 2016. Вип. 2. № 1. С. 27–32.
9. Лисовская Ю. П. Информационная безопасность в современном глобализованном мире // *Вестн. БДУ*. 2015. № 2. С. 93–97.
10. Муравська (Якубівська) Ю. Є. Інформаційна безпека суспільства: концептуальний аналіз // *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. № 9. С. 289–294.
11. Марущак А. І. Дослідження проблем інформаційної безпеки у юридичній науці // *Правова інформатика*. 2010. № 3 (27). С. 17–21.
12. Мрочко Л. В., Пирогов А. И. Информационные потребности и интересы личности: связь и соподчинение общего и частного // *Экономические и соц.-гуманитар. исследования*. 2016. № 3 (11). С. 125–129.
13. Панченко О. А. Информационная безопасность личности: монография / О. А. Панченко, Н. В. Банчук. К.: КИТ, 2011. 672 с.

REFERENCES

1. Elagin A. G. (2016). Potrebnost' cheloveka byt' v bezopasnosti [Man's need to be safe]. *Probely v rossijskom zakonodatel'stve – Gaps in Russian law*, 3, 11–13 [in Russian].
2. Maslou A. G. (2008). *Motivacija i lichnost'* [Motivation and personality]. SPb.: Piter [in Russian].
3. Hromchenko A. L. (2007). K voprosu o razrabotke klassifikacii potrebnostej v rossijskoj nauchnoj tradicii [On the question of developing a classification of needs in the Russian scientific tradition]. *Obshhestvennye nauki i sovremennost' – Social sciences and modernity*, 4, 144 [in Russian].
4. Rashydova S. S. (2015). Vyznachennia fenomenu i poniattia “potreba” [Definition of the phenomenon and the concept of “need”]. *Dukhovnist' osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka – Spirituality of personality: methodology, theory and practice*, 5(68), 106–121 [in Ukraine].
5. Mamonov I. (2012). Potreby ta interesy liudyny iak osnova publicлноho upravlinnia [Consume that interest people as the basis of public administration]. *Visnyk Natsional'noi akademii derzhavnogo upravlinnia pry Prezidentovi Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine*, 3, 212–220 [in Ukraine].
6. Panchenko O. A. (2020). Informat-sijna bezpeka derzhavy iak element sotsial'noi kul'tury [Information security of the state as an element of social culture]. *Aspekty publicлноho upravlinnia – Aspects of public administration*, 1(8), 58–67 [in Ukraine].
7. Panchenko O. A. (2020). Suspil'nyj zapyt na informatsijnu bezpeku [Public request for information security]. *Publichne uriaduvannia – Public governance*, 2(22), 141–149 [in Ukraine].

8. Il'nyts'ka U. (2016). Informatsijna bezpeka Ukrainy: suchasni vyklyky, zahrozy ta mekhanizmy protydii nehatyvnyim informatsijno-psykhologichnym vplyvam [Information security of Ukraine: extraordinary wikis, threats and mechanisms of negative information and psychological influences]. *Politychni nauky – Political science*, 2(1), 27–32 [in Ukraine].
9. Lisovskaja Ju. P. (2015). Informacionnaja bezopasnost' v sovremennom globalizovannom mire [Information security in the modern globalized world]. *Vesnik BDU – Bulletin of the BSU*, 2, 93–97 [in Russian].
10. Muravs'ka (Yakubivs'ka) Yu. Ye. (2017). Informatsijna bezpeka suspil'stva: kontseptual'nyj analiz [Information security of society: conceptual analysis]. *Ekonomika i suspil'stvo – Economy and society*, 9, 289–294 [in Ukraine].
11. Maruschak A. I. (2010). Doslidzhennia problem informatsijnoi bezpeky u iurydychnij nauki [Subsequent problems of informational safety in legal science]. *Pravova informatyka – Legal informatics*, 3(27), 17–21 [in Ukraine].
12. Mrochko L. V. & Pirogov A. I. (2016). Informacionnye potrebnosti i interesy lichnosti: svjaz' i sopodchinenie obshhego i chastnogo [Information needs and interests of the individual: communication and subordination of the general and the private]. *Jekonomicheskie i social'no-gumanitarnye issledovanija – Economic and socio-humanitarian research*, 3(11), 125–129 [in Ukraine].
13. Panchenko O. A. (2011). *Informacionnaja bezopasnost' lichnosti: monografija* [Personal Information Security: Monograph]. K.: KIT [in Russian].